

COMMISSIE VOOR HET BANK-, FINANCIE- EN ASSURANTIEWEZEN

Circulaire CBFA_2009_13 dd. 12 maart 2009

Vaststelling van het actuele financieringsniveau van de verworven reserves en van de waarborg, zoals bedoeld in artikel 48, §1, 4 van de WAPZ

- * *In de tekst moeten de woorden "de CBFA" / "de Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen" worden vervangen door de woorden "de FSMA" / "de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten", als gevolg van het zogenaamde "Twin Peaks"-toezichtmodel, ingevoerd door het Koninklijk Besluit van 3 maart 2011 betreffende de evolutie van de toezichtsarchitectuur voor de financiële sector, in werking getreden op 1 april 2011.*

Toepassingsveld:

Pensioeninstellingen onderworpen aan de WAPZ

Samenvatting/Doelstelling:

Op grond van artikel 48, §1, 4 van de WAPZ dienen de pensioeninstellingen op de jaarlijkse pensioenfiche het actuele financieringsniveau van de verworven reserves en van de rendementswaarborg bedoeld in artikel 47, 2e lid van de WAPZ te vermelden. Deze circulaire beschrijft de verwachtingen van de CBFA omtrent de toepassing van deze informatieverplichting.

Geachte mevrouw,
Geachte heer,

Inleiding

Artikel 48, §1 van de WAPZ schrijft voor dat aan de aangeslotenen jaarlijks een pensioenfiche moet worden meegedeeld. Daarop dienen een aantal gegevens te worden vermeld met betrekking tot de individuele pensioenaanspraken van de aangeslotenen, zoals de verworven reserves en het bedrag dat overeenstemt met de waarborg bedoeld in artikel 47, 2^e lid. De wet van 27 oktober 2006 betreffende het toezicht op de instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening heeft deze bepaling gewijzigd en heeft een nieuw op de pensioenfiche te vermelden gegeven aan artikel 48, §1 toegevoegd, met name het actuele financieringsniveau van de verworven reserves en de waarborg.

Artikel 48, §1 bepaalt thans:

De pensioeninstelling deelt ten minste eenmaal per jaar aan de aangeslotenen, behalve aan de rentegenieters, een pensioenfiche mee waarop minstens volgende gegevens worden vermeld:

[...]

4° het actuele financieringsniveau van de verworven reserves en van de waarborg bedoeld in artikel 47, tweede lid.

In deze circulaire wordt deze bepaling nader toegelicht. Daarbij wordt vooreerst nader bepaald hoe het begrip actueel financieringsniveau dient te worden begrepen bij de verschillende types pensioeninstellingen (verzekeringsondernemingen en IBP's). Vervolgens wordt verder ingegaan op de wijze waarop het financieringsniveau op de pensioenfiche moet worden vermeld.

Begrip financieringsniveau

Het financieringsniveau drukt de verhouding uit tussen een aantal bezittingen enerzijds en een aantal verplichtingen anderzijds. De in aanmerking te nemen bezittingen en verplichtingen verschillen naargelang de aard van de pensioeninstelling.

a) bezittingen

Bij een IBP wordt het financieringsniveau uitgedrukt door de *activa* van de IBP te vergelijken met de verplichtingen.

Bij een verzekeringsonderneming dient de vergelijking te worden gemaakt tussen de *reserves* op de individuele overeenkomsten en de verplichtingen.

b) verplichtingen

De verplichtingen ten opzichte waarvan de bezittingen moeten worden vergeleken zijn de verworven reserves en de waarborg bedoeld in artikel 47, 2° lid van de WAPZ. De situatie is dezelfde voor verzekeringsondernemingen en IBP's.

De berekening van de verworven reserves dient in de pensioenovereenkomst te worden geregeld.

De waarborg bedoeld in artikel 47, 2° lid van de WAPZ is gelijk aan het bedrag van de gestorte bijdragen, dat niet werd verbruikt voor de dekking van het overlijdensrisico vóór de pensionering en, in voorkomend geval, voor de financiering van de solidariteitsprestaties.

c) waardering en tijdstip van vaststelling

De bezittingen en de verplichtingen dienen op hetzelfde ogenblik te worden gewaardeerd en vastgesteld. Het ogenblik waarop wordt gewaardeerd dient ook van jaar tot jaar constant te blijven (bv. 1 januari of het tijdstip van de jaarlijkse aanpassing van de contracten).

De regels voor de waardering van de activa bij een IBP dienen dezelfde te zijn als degene op grond waarvan de IBP rapporteert aan de CBFA of, in voorkomend geval, aan de buitenlandse toezichthouder in het kader van het prudentieel toezicht.

Globale benadering van het financieringsniveau

Gelet op het feit dat de activa of reserves vaak niet of niet volledig geïndividualiseerd zijn, mogen de pensioeninstellingen het financieringsniveau van de verworven reserves en de waarborg globaal – dit wil zeggen voor alle aangeslotenen samen – berekenen. Het actuele financieringsniveau wordt aldus berekend door de som van de bezittingen te delen door de som van de verplichtingen.

In het geval van een IBP wordt rekening gehouden met de som van de bezittingen (*activa*) en verplichtingen met betrekking tot het afzonderlijk vermogen waarin de VAPZ-overeenkomsten worden beheerd. Zo de IBP naast de pensioenverplichtingen tevens het beheer waarneemt van het solidariteitsstelsel, dient enkel rekening te worden gehouden met de activa die worden aangehouden in het kader van het pensioenluik.

In het geval van een verzekeringsonderneming wordt rekening gehouden met de som van de bezittingen (*reserves*) en verplichtingen met betrekking tot het geheel van de VAPZ-overeenkomsten.

Wat de verplichtingen betreft wordt per aangeslotene rekening gehouden met het hoogste bedrag van de verworven reserve en de waarborg.

In formulevorm wordt dit als volgt weergegeven:

Verzekeringsonderneming: voor het geheel van de VAPZ-contracten	IBP: voor het afgezonderd vermogen (pensioenluik) waarin de VAPZ-contracten worden beheerd
$FN = \frac{\sum rescontr}{\sum MAX(verworvenreserves, art.47)}$	$FN = \frac{\sum activa}{\sum MAX(verworvenreserves, art.47)}$

Het financieringsniveau dient te worden weergegeven als een percentage. Indien alle verplichtingen volledig gefinancierd zijn kan echter worden volstaan met de vermelding "volledig gefinancierd".

De pensioeninstellingen dienen er zich rekenschap van te geven dat het financieringsniveau dat op deze manier wordt berekend, niet noodzakelijk een exacte weerspiegeling vormt van de individuele pensioenaanspraken van elke aangeslotene afzonderlijk. Wanneer bij de opstelling van de fiches gebruik wordt gemaakt van deze berekeningsmethode dient dan ook duidelijk te worden vermeld dat het vermelde financieringsniveau het resultaat is van een globale berekening en geen aanduiding geeft van het financieringsniveau van de individuele aanspraken.

Dit is niet nodig indien het globale financieringsniveau meer bedraagt dan 100% en er op de pensioenfiche wordt volstaan met de vermelding "volledig gefinancierd". In dergelijk geval zijn immers noodzakelijkerwijs ook alle individuele pensioenaanspraken volledig gefinancierd.

Alternatieve berekeningswijze

Pensioeninstellingen die dit wensen mogen ervoor opteren om in plaats van een globaal financieringsniveau een geïndividualiseerd financieringsniveau op de pensioenfiche te vermelden.

Bij een individuele benadering worden de bezittingen en de verplichtingen niet voor alle aangeslotenen samen beoordeeld, maar op het niveau van elke individuele aangeslotene. Pensioeninstellingen kunnen er in voorkomend geval voor opteren om afzonderlijke financieringsniveaus te berekenen voor de verworven reserve enerzijds en de waarborg anderzijds.

Een alternatieve berekeningswijze mag er in geen geval toe leiden dat op de pensioenfiche zou worden vermeld dat de pensioenrechten volledig gefinancierd zijn, terwijl er in werkelijkheid onvoldoende reserves of activa zijn om de volledige aanspraken van de aangeslotenen te dekken.

Instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening

Voor IBP's vloeit de verplichting tot mededeling van het actuele financieringsniveau eveneens voort uit artikel 96, 4^e lid van de wet van 27 oktober 2006 betreffende het toezicht op de instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening (WIBP). Deze bepaling is van belang voor de activiteiten van IBP's die niet zijn onderworpen aan de WAPZ of de WAP, in het bijzonder voor hun grensoverschrijdende activiteiten. Voor wat de Belgische pensioenactiviteiten betreft wordt geacht aan de voorwaarden van artikel 96, 4^e lid WIBP inzake het actuele financieringsniveau te zijn voldaan, van zodra de IBP het actuele financieringsniveau meedeelt rekening houdend met de bepalingen van de WAPZ en deze circulaire.

De Voorzitter,

Jean-Paul SERVAIS.